

การบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน

**The Administration Among Participative Network in the Management of
Non-Formal and Informal Education in Pua District, Nan Province**

สุภัทรชัย รินสาย และ วจี ปัญญาใส

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Suputchai Rinsai and Vajee Panyasai

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: suputchai@imone@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่านและศึกษาแนวทางการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน แบบปลายเปิด โดยศึกษา 4 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย 1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการวางแผน (Planning) 2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดองค์การ (Organizing) 3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการนำ (Leading) 4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการควบคุม (Controlling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และปัญหาที่พบจากการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

2. แนวทางการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน ทั้ง 4 ด้าน คือ 1. ด้านการวางแผน ควรเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารและครู 2. ด้านการจัดองค์การ ควรเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครู กศน. ตำบล เพื่อให้เกิดการปรับปรุง พัฒนา ครู

กศน. และส่งเสริมกิจกรรมในตำบลได้อย่างเป็นรูปธรรม 3. ด้านการนำ ควรเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ กศน.จัดขึ้น เช่น กิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ กิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย 4.ด้านการควบคุมควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศติดตามและประเมินผลตามแผนงานโครงการกิจกรรม และออกแบบแนวทางจัดทำเครื่องมือนิเทศในการนิเทศของ กศน.

คำสำคัญ : การบริหาร; ภาศึเครือข่าย; การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

Abstracts

The objectives of this research aimed to 1) study the current circumstance among the management of participative networks of non-formal and informal education centers in Pua District, Nan Province 2) study the guidelines for the administration of participative network among the management of non-formal and informal education in Pua District, Nan Province. The population used in this research was 200 people, there were. For the research tool, there was an open-ended questionnaire on current circumstances in the administration of participative networks among non-formal and informal education management in Pua District, Nan Province. The study examined 4 components that consist of 1) participatory for planning 2) participatory for organizing operations 3) participatory for leading 4) participatory for controlling. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results of the research were as follows

1.The current circumstance of participative network administration in organizing non-formal and informal education in Pua District, Nan Province in overall, the practice was a moderate level with mean 3.34, and the problems from operation was a low level with mean 2.50.

2.The guidelines for the administration of participative network among the management of non-formal and informal education in Pua District, Nan Province in 4 aspects were included 1) planning, there was should allow network to participate in planning and formulating policies in educational management with administrators and teachers 2) Organizing, should provide opportunities for network to express opinions on the duties of teachers in sub-district Informal education. There was an order to improve teacher development and promote activities in a concrete manner 3) leadership, there was allowed people in the community to participate in expressing opinions in various activities along with Informal education organized such as basic education activities, career development, life skills development, social and community development, educational activities at leisure 4) the controlling should participate in the planning of supervision, monitoring and evaluation according to the project plan, obligation and designing guidelines for the preparation of supervision for informal education.

Keywords: Administration; Participative Network; Non-Formal and Informal Education

บทนำ

การจัดการศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยคาดหวังว่าคนจะพัฒนาตนเอง ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าได้ในที่สุด การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยวิธีการถ่ายทอด การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ ความก้าวหน้า การสร้างองค์ความรู้ และการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งนี้การศึกษามี 3 รูปแบบ คือการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเติมเต็มผู้ขาดโอกาสและพลาดโอกาสทางการศึกษาเพื่อเชื่อมโยงสานต่อโอกาส การเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชน ดังปรากฏ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 และมาตรา 9 มีเนื้อหาที่สำคัญอย่างน้อย 3 เรื่อง คือ 1.การจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3.การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคม โดยร่วมกันส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันในสังคม

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 เพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งประกอบด้วย การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีหลักการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษารวมทั้งสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย รูปแบบใด รูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ โดยเป็นการผสมผสาน ระหว่างการศึกษาทั้งสามรูปแบบเพื่อให้สามารถพัฒนา การศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง

การศึกษานอกระบบเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชน และประชาชน ผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ได้เรียนและมีความรู้พื้นฐานเทียบเท่าในระบบโรงเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมุ่งเน้นให้การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มี 3 ระดับ ได้แก่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย วิชาบังคับ และวิชาเลือก ซึ่งแต่ละวิชาจะมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้ระบุอยู่ชัดเจน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) มีอำนาจหน้าที่ ส่งเสริม และสนับสนุน ประสานงานและจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยร่วมกับภาคีเครือข่ายให้บุคคลได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึง เป็นธรรม มีคุณภาพเหมาะกับสภาพชีวิตของ ประชาชน โดยกระจายอำนาจให้สถานศึกษาและให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดย จัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เชิงของทักษะอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพ หรือวิชาชีพพื้นฐาน เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพ การพัฒนาจะเป็นการสร้างหลักสูตรที่เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก หน้าที่หลักอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือ การจัดระบบหรือกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับผู้เรียน หรือผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ มีความใฝ่รู้ รักในการเรียนรู้ และแสวงหาความรู้จนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต จัดสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในชั้นเรียนและชุมชนโดยใช้แผน ชุมชนเป็นกลไกที่สำคัญในการประสานงานการมีส่วนร่วม ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน มุ่งสร้างโอกาสและให้บริการการเรียนรู้อย่างหลากหลายวิธีเรียน สอนอง ความต้องการและเสนอทางเลือกในการพัฒนาตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาแบบพึ่งตนเองได้ ภาคีเครือข่าย ของหน่วยงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นเครือข่ายทางสังคมที่เกิดจากความสัมพันธ์ ระหว่างผู้คน องค์กรที่เกี่ยวข้องในทุกระดับที่มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันคือ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนา คุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ซึ่งในปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก มีการเจริญก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี สังคม การสื่อสาร หรือแม้กระทั่งการเชื่อมโยงแบบดิจิทัล ทำให้ประชาชนมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป และ ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน ไม่สามารถพึ่งพาตนเองเท่าที่ควร มีหนี้สิน ขาดโอกาสในด้าน ต่าง ๆ พลาดโอกาสทางการศึกษา ยังมีทักษะชีวิตที่ไม่ดีพอในการคิดวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว การ แก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจึงไม่สามารถให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้จัดการได้ จึง ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดกระบวนการ เรียนรู้ร่วมกัน ในปัจจุบันหน่วยงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีการประสานความ ร่วมมือการจัดการเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายมาอย่างต่อเนื่องภาคีเครือข่ายจึงมีความสำคัญต่อการจัด การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นอย่างมากในการบริหารงานศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ การเข้ามามีมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การ นิเทศติดตามประเมินผล และการรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายยังไม่มีกำหนดบทบาท ที่ชัดเจน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน มีหน้าที่จัดและส่งเสริมการบริหารการศึกษาทุกรูปแบบ จึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการวางแผนการจัดทำข้อมูลในการพัฒนาการบริหารภาคีเครือข่าย ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และยังเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่อาจจะเป็นประโยชน์กับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนากระบวนการการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 200 คน โดยแบ่งกลุ่ม

กลุ่มที่1 ใช้ในการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน จำนวนทั้งสิ้น 200 คน ประกอบด้วยบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จำนวน 13 คน และบุคลากรจากภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จำนวน 187 คน

กลุ่มที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ประกอบด้วย นายกองค้การบริหารส่วนตำบล 3 คน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน 4 คน เกษตรอำเภอ 1 คน พัฒนาการอำเภอ 1 คน กำนัน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน

สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.743

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน

2. ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มย่อยซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากปัญหาที่พบในการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน

3. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเหมาะสมของแนวทางการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอปัว จังหวัดน่าน เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จาก นายอำเภอปัว ถึงบุคลากรภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว และบุคลากรจากภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จำนวน 200 ชุด โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การเก็บข้อมูลดำเนินการในระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2564 ถึงวันที่ 20 เมษายน 2564 ได้ข้อมูลกลับคืนมาคิดเป็น ร้อยละ 95 แล้วมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ

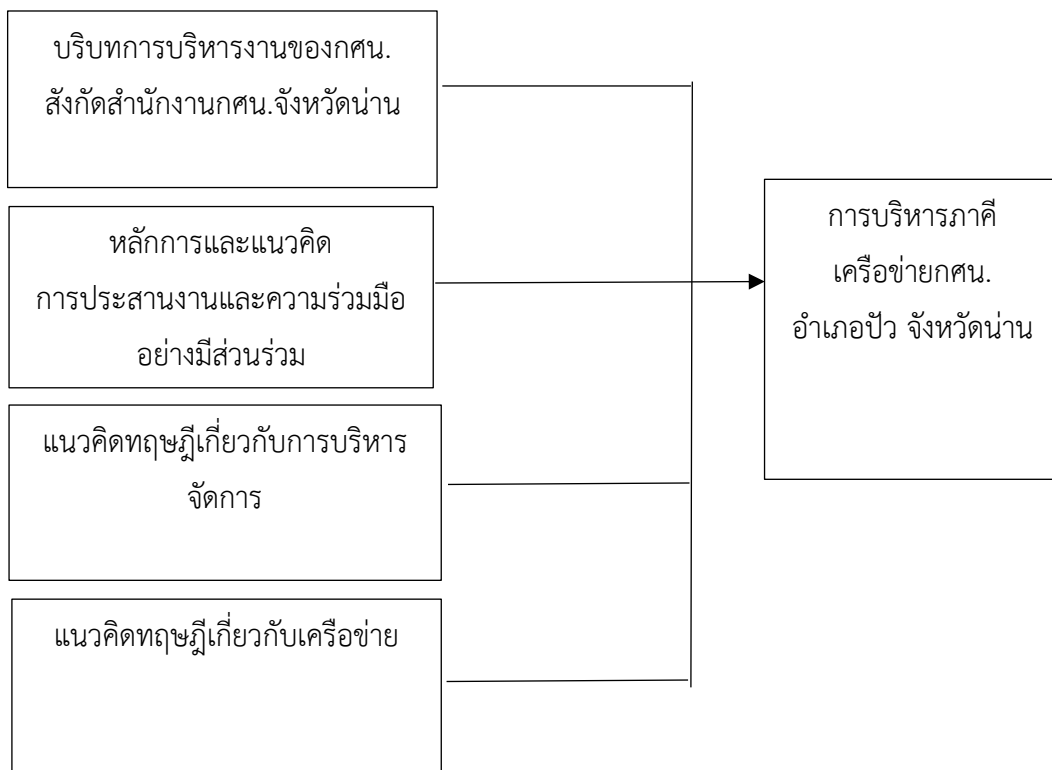
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percent)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมาหา ค่าเฉลี่ย (mean หรือ \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนก เป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน
3. วิเคราะห์แนวทางการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยการวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และการวิเคราะห์เนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงทำให้ได้กรอบแนวคิดตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบัว จังหวัดน่าน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 200 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย รองลงมา เป็นเพศหญิง เมื่อพิจารณาอายุ พบว่า ส่วนมากอายุ 41-50 ปี รองลงมาคือ อายุ 51-60 ปี ส่วนระดับการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มาก รองลงมาคือระดับปริญญาตรี จำนวน 51 คน ส่วนอาชีพ เกษตรกรรม มีมากที่สุด รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง ส่วนภาคีเครือข่าย พบว่า บุคคล/ครอบครัว/ชุมชน มากที่สุด รองลงมาโรงพยาบาล/สาธารณสุข/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2. ผลการวิเคราะห์ การบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบัว จังหวัดน่าน ผลการวิเคราะห์ พบว่า ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน พบว่า ด้านมีส่วนร่วมการนำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 รองลงมาคือ ด้านมีส่วนร่วมการวางแผนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ด้านมีส่วนร่วมการควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และ ด้านมีส่วนร่วมการจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติการบริหารภาคีเครือข่าย

ข้อความ	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติการบริหารภาคีเครือข่าย
1. ด้านมีส่วนร่วมการวางแผน	3.37	.88	ปานกลาง
2. ด้านมีส่วนร่วมการจัดองค์การ	3.25	.99	ปานกลาง
3. ด้านมีส่วนร่วมการนำ	3.46	1.10	ปานกลาง
4. ด้านมีส่วนร่วมการควบคุม	3.26	1.05	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.34	1.01	ปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์ การบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบัว จังหวัดน่าน ผลการวิเคราะห์ พบว่า ในภาพรวม ปัญหาที่พบจากการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน พบว่า ด้านมีส่วนร่วมการจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 2.56 รองลงมาคือ ด้านมีส่วนร่วมการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 ด้านมีส่วนร่วมการควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 และ ด้านมีส่วนร่วมการนำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาที่พบการบริหารภาคีเครือข่าย

ข้อความ	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติการบริหารภาคีเครือข่าย
1. ด้านมีส่วนร่วมการวางแผน	2.52	.83	ปานกลาง
2. ด้านมีส่วนร่วมการจัดองค์การ	2.56	.91	ปานกลาง
3. ด้านมีส่วนร่วมการนำ	2.45	.91	น้อย
4. ด้านมีส่วนร่วมการควบคุม	2.47	.86	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.50	.88	น้อย

4. แนวทางการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
 ปัว จังหวัดน่าน จากการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางจากแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม

- 4.1 ด้านการวางแผน
- 4.2 ด้านการจัดองค์การ
- 4.3 ด้านการนำ
- 4.4 ด้านการควบคุม

4.1 ด้านการวางแผน

4.1.1 ควรเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน หรือ กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารและครู

4.1.2 ควรสร้างความเข้าใจให้ภาคีเครือข่ายทราบเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมในการจัดการศึกษา

4.1.3 ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยร่วมกับชุมชน

4.1.4 ควรมีการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการด้านการศึกษาของประชาชน เช่น งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานการศึกษาต่อเนื่อง และงานการศึกษาตามอัธยาศัย

4.2 ด้านการจัดองค์การ

4.2.1 ควรมีการประชุมสัมพันธการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับประชาชนในชุมชนได้รับทราบ เช่น การเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ กิจกรรมเสียงตามสาย แจกกิจกรรมในวาระการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ

4.2.2 ควรเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกับผู้บริหารและครูเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา กศน. เกี่ยวกับการดำเนินงานและ กิจกรรมต่าง ๆ ของ กศน. รวมถึงการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่ กศน. อำเภอบัวเจดขึ้น

4.2.3 ควรเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครู กศน. ตำบล เพื่อให้เกิดการปรับปรุง พัฒนา ครู กศน. และส่งเสริมกิจกรรมในตำบลได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากภาคีเครือข่ายในตำบลเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานในตำบลได้เป็นอย่างดี

4.3 ด้านการนำ

4.3.1 ควรเปิดโอกาสให้คนในชุมชน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ กศน. จัดขึ้น เช่น กิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ กิจกรรมการศึกษาการพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมและกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นต้น

4.3.2 ควรให้ภาคีเครือข่ายหรือคนในชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม หรือการจัดกีฬาสร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย ประชาชน และกศน.อำเภอบัวเจด เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4.3.3 กศน.อำเภอบัวเจด เป็นศูนย์กลางในการประสานงานการทำงานระหว่างภาคีเครือข่าย ชุมชน และ กศน. เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน และสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการทำงานเพื่อช่วยเหลือชุมชน เช่น การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การป้องกันตัวเองของคนในชุมชนจากโรคระบาด Covic-19 หรือ การรณรงค์ต่อต้านการค้ามนุษย์ของชุมชน เป็นต้น

4.4 ด้านการควบคุม

4.4.1 ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศติดตามและประเมินผลตามแผนงานโครงการ กิจกรรม และออกแบบแนวทางจัดทำเครื่องมือนิเทศในการนิเทศของ กศน. รวมถึงมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ปัญหาที่พบจากการนิเทศติดตามที่เกิดขึ้น

4.4.2 ควรให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการออกนิเทศติดตามและประเมินผล ทั้งก่อนการจัดกิจกรรม ระหว่างจัดกิจกรรม และหลังจัดกิจกรรม

4.4.3 ควรมีส่วนร่วมในการจัดทำสรุปผลรายงานการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการกิจกรรมของ กศน.อำเภอบัวเจด

4.4.4 ควรมีส่วนร่วมในการนำผลการนิเทศติดตามและประเมิน มาวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการบริหารการดำเนินงานกิจกรรมในปีต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยการบริหารภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบัว จังหวัดน่าน มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบัว จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการวางแผนจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การติดตามประเมินผล การวางแผน และการรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานของภาคีเครือข่าย ยังไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างเป็นรูปธรรมและภาคีเครือข่ายยังมีอาชีพและภาระหน้าที่ที่แตกต่างกัน มีแค่เพียงการเข้ามามีส่วนร่วมตามโอกาสที่ กศน. เชิญเข้าร่วมกิจกรรมหรือการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาที่ยังไม่เอื้อกันในแต่ละภาคส่วน เช่น บางภาคีเครือข่ายมีกิจกรรมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับกศน.บ่อยครั้ง แต่สำหรับบางภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมเพียงแค่การร่วมวางแผนเท่านั้นไม่มีส่วนร่วมตลอดจนกระบวนการจัดการศึกษาร่วมกับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบัว ซึ่งสอดคล้องกับ นางเยาว์ ประดา (2548 : 75) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดต้องประกอบด้วย (1) ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนตลอดจนความต้องการของชุมชน (2) ร่วมคิดหา และสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไข และลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน และ(3) ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน หรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัด และแก้ไขตลอดจนสนองความต้องการของชุมชน

เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า การบริหารภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบัว จังหวัดน่าน ด้านการวางแผน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนสำรวจความต้องการด้านการศึกษาของประชาชนอำเภอบัว เช่น การศึกษานอกระบบ การศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาตามอัธยาศัยและงานนโยบายเร่งด่วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภาคีเครือข่ายให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อกำหนดความต้องการด้านการศึกษาของชุมชน จัดทำแผนให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหาความต้องการของชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับ ยุพาพร รุ่งงาม (2545 : 93) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิดซึ่งเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างบุคคล

กลุ่มบุคคลชุมชนหรือองค์การในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือ หลายกิจกรรมทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันของกลุ่มและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี ความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย

1.2 การบริหารภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน ด้านการจัดองค์การ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การรับสมัครนักศึกษา การจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมห้องสมุด เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลกิจกรรมการศึกษาผ่านช่องทางต่างๆ เช่น หอกระจายข่าวหมู่บ้าน วิทยุชุมชน เอกสารวารสารสิ่งพิมพ์ ส่งผลให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนรับรู้ เข้าใจ และมีส่วนช่วยเหลือในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ สุรางค์ ลำควน (2547 : 27) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นงานที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นงานเผยแพร่ข่าวสาร การดำเนินงานของโรงเรียนให้ทราบ และมีความภูมิใจในผลงานร่วมกัน รวมทั้งจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความสะดวกราบรื่นยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ปฏิบัติ เช่น การประชุมผู้ปกครอง การจัดทำวารสารสิ่งพิมพ์ การพบปะเยี่ยมเยียน การจัดทำหอกระจายข่าวเสียงตามสาย หรือการพูดประชาสัมพันธ์ในงานพิธีต่างๆ ที่มีโอกาส

1.3 การบริหารภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน ด้านการนำ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือประสานงานระหว่างศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัวกับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน อำนาจความสะดวกประสานงานระหว่างชุมชน ในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งผลให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันระหว่างชุมชนและสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2554 : 51) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันใน โครงสร้างสังคม ปัจจุบันการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันย่อมช่วยให้ทั้งสององค์กรอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน 2. ช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้ง เนื่องจากโรงเรียนและชุมชน ต่างมีบทบาทหน้าที่ของตนและต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และบางครั้งอาจเกิดความขัดแย้งขึ้นได้ การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันย่อมช่วยให้แก้ปัญหาความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์กับทั้งสองฝ่าย 3. ช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยปัจจุบันโรงเรียนต้องการการมีส่วนร่วมจากชุมชนอย่างมาก และไม่ใช่เพียงการมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากรเหมือนในอดีตเท่านั้น แต่

โรงเรียนต้องการให้ตัวแทนชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียน การบอกความต้องการของชุมชน ฯลฯ

1.4 การบริหารภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว จังหวัดน่าน ด้านการควบคุม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ผลการนิเทศติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาคีเครือข่ายขาดความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงทำให้การเผยแพร่ผลการนิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของ กศน. จึงยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งผลการติดตามและประเมินผลจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของ กศน. การติดตามประเมินผลเป็นการสะท้อนการดำเนินงานแผนงาน/โครงการกิจกรรม ว่ากิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ กับงบประมาณที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ติรกานันท์ (2550 : 83) กล่าวว่า การจัดการศึกษาของ กศน. ถือได้ว่าภาคีเครือข่ายมีความสำคัญอย่างมากที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลทั้งในลักษณะของการเข้าร่วมตัดสินใจ ร่วมให้ข้อมูลร่วมวินิจฉัยการดำเนินงาน แต่จากผลวิจัยครั้งนี้ ภาคีเครือข่ายมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติงานการติดตามและประเมินผลอย่างมาก แต่ในทางปฏิบัติภาคีเครือข่ายยังมีส่วนร่วมให้ในการปฏิบัติงานการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการวางแผน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน รับผิดชอบต่อการดำเนินงานอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง และจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชน

2. ด้านการจัดองค์การ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารและครูเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา กศน. เกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของ กศน.

3. ด้านการนำ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยควรสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. ด้านการควบคุม ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารการดำเนินงานกิจกรรมในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษาด้านการติดตามและประเมินผลในพื้นที่เชิงประจักษ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำมาปรับใช้ใน กศน.จังหวัดน่าน

2. ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

3. ควรศึกษาเรื่องรูปแบบแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

เอกสารอ้างอิง

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2554). *การจัดและการบริหารองค์การทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นงเยาว์ ประดา. (2548). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเต่า อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ยุพาพร รุ่งงาม. (2545). *การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณในการปฏิรูประบบราชการ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุรางค์ ลำดวน. (2547). *สภาพและปัญหาการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สุวิมล ตีรกานันท์. (2550). *การประเมินโครงการ แนวทางสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.